

YÖNETMELİK

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında:

**TEHLİKELİ MADDELERİN KARAYOLUYLA TAŞINMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli maddelerin; insan sağlığı ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve düzenli bir şekilde kamuya açık karayoluyla taşınmasını sağlamak; bu faaliyetlerde yer alan gönderenlerin, alıcıların, dolduranların, yükleyenlerin, boşaltanların, paketleyenlerin, taşımacıların ve tehlikeli maddeleri taşıyan her türlü taşıt sürücüleri veya operatörlerinin hak, sorumluluk, yükümlülük ve çalışma koşullarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Karayolu ile yapılan tehlikeli madde taşımacılığını, tehlikeli maddeleri gönderenleri ve bu maddelerin alıcılarını, tehlikeli maddeleri dolduran, yükleyen, boşaltan ve paketleyenleri, maksada uygun teknik özelliklere sahip her türlü taşıt ile taşıma yapan taşımacıları, tehlikeli madde yüklü her türlü taşıtı kullanan sürücü ve operatörleri, işletmecileri ve bu faaliyetlerde kullanılan her türlü taşıt, araç, gereç, paket ve benzerlerini,

b) Türkiye sınırları içerisindeki karayolları üzerinde yabancı plakalı taşıtlarla yapılan uluslararası taşımaları,

c) 11/6/2009 tarihli ve 27255 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında yetki belgesi alma zorunluluğundan muaf olan ve kendi işgal konusu ile ilgili özmal taşıtlarıyla tehlikeli madde taşımacılığı yapan veya yapacak kamu kurum ve kuruluşlarını,

ç) Türk Silahlı Kuvvetler (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) adına yapılan, ancak silahlı kuvvetlerin doğrudan sorumluluğu veya danışmanlığı altında olmayan, ticari yükleniciler tarafından yapılan tehlikeli mal taşımacılığını,

kapsar.

(2) Bu Yönetmelik,

a) Uluslararası anlaşmalar ile savaş hali ve olağanüstü hallerde uygulanacak mevzuat hükümlerine göre yapılan taşıma işlemlerini,

b) Türk Silahlı Kuvvetlerine (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ait olan ya da Türk Silahlı Kuvvetlerinin temsilcilerinin refakat ettiği taşıtlarla yapılan taşıma işlemlerini,

c) Emniyet Genel Müdürlüğüne ait olan ya da Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcilerinin refakat ettiği taşıtlarla yapılan taşıma işlemlerini,

kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna dayanılarak,

b) 30/11/2005 tarihli ve 5434 sayılı Kanun ile kabul edilen Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasına paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) ADR: Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasını,

b) Alıcı: Taşıma evrakı, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi veya taşıma senesinde belirtilen eşyanın teslim edileceği işletmeyi,

c) ADR Uygunluk Belgesi/Taşıt Uygunluk Belgesi: ADR Bölüm 9.1.3’te belirlenen ve taşıtın tescil edildiği ülkenin yetkili otoritesi veya yetkili otorite tarafından yetkilendirilen kuruluş tarafından verilen belgeyi,

ç) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,

d) Boşaltan: Paketli veya dökme olarak taşınan tehlikeli maddeleri taşıt, tank veya konteynerlerden boşaltan işletmeleri,

e) Çok bölmeli gaz konteyneri: Bir bağlantı elemanı ile birbirine bağlanan ve sabit bir yüzeye tutturulmuş birden fazla bölümler veya elemanlar içeren yapıyı,

f) Dolduran: Tehlikeli maddeleri; tanklara, tankerlere, mobil tanklara ya da tank konteynerlere, tüplü gaz tankerlerine, çok bölmeli gaz konteynerine, bir araca veya büyük veya küçük bir konteynere dökme olarak dolum yapan işletmeleri,

g) Gaz: ADR Bölüm 2.2.2.1.2’de ifade edilen maddeleri,

ğ) Gönderen: Eşyayı taşımacıya teslim eden, alıcıyı belirleyen ve taşıma senedini imzalayan kişiyi,

h) IMDG Kod: Tehlikeli yüklerin denizyoluyla taşınmasına ilişkin uluslararası kodu,

ı) İstiap haddi/Taşıma kapasitesi: Bir taşıtın veya aracın güvenle taşıyabileceği ve imalat standardında belirtilen en çok yük ağırlığı ve hizmetli sayısını,

i) İşletme: Kamu kurum ve kuruluşları da dahil olmak üzere, kâr amacı bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerde bulunan gerçek ve tüzel kişileri,

j) Kanun: 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununu,

k) Konteyner: Bir taşıma donanımı parçası olarak, yükleme biçimi korunarak veya bozulmadan birden çok taşıma türüyle taşınmasına imkân verebilen, taşıma yolunda aktarma ve istiflemeye, kolaylıkla doldurulup boşaltılmaya, birçok kez kullanılmaya uygun ve dayanıklı malzemeden imal edilmiş kabı,

l) Meskun mahal: İl, ilçe, kasaba, köy, toplu işyeri veya sanayi bölgeleri gibi insanların topluca yaşadıkları alanları ve bu alanların bitiminden 500 metreye kadar olan mesafeyi,

m) Özmal taşıt: Araç tescil belgesinde yetki belgesi sahibi adına kayıtlı taşıtı,

n) Paketleyen: Tehlikeli maddeleri, büyük paketler ve orta boy hacimli konteynerler de dahil olmak üzere, değişik cinsteki kaplara yerleştiren ve gerektiğinde paketleri taşınmak üzere hazır hale getiren, tehlikeli maddeleri paketleyen ya da bu malların paketlerini, etiketlerini değiştiren işletmeleri,

o) Patlayıcı madde: ADR Bölüm 2.2.1’de ifade edilen maddeleri,

ö) Tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecisi: Tank konteyner, taşınabilir tank ya da tankerlerin, adına kayıtlı olduğu ya da bunları bir sözleşmeye dayalı olarak işleten işletmecileri,

p) Taşıma evrakı: ADR Bölüm 5.4.1’deki bilgileri içerecek şekilde gönderen tarafından düzenlenmiş belgeyi,

r) Taşıma irsaliyesi: Taşıma faaliyetinde bulunanların, taşınmasını üstlendikleri bir veya birden çok gönderilen ve gönderene ait aynı taşıtta, aynı zamanda taşınan eşya veya kargo için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca düzenlenen belgeyi,

s) Taşımacı: Karayolu Taşıma Yönetmeliğine göre C1, C2, K1, K2, L1, L2, R1, R2 yetki belgesi sahiplerini,

ş) Taşınabilir basınçlı ekipman: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınının 31/12/2012 tarihli ve 28514 4 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği (2010/35/AB)’nde tanımlanan kapları,

t) Taşıt (Araç): Karayolunda tehlikeli madde taşımacılığı yapılması amacıyla ilgili mevzuata uygun olarak imal edilen en az dört tekerlekli ve azami tasarım hızı 25 km/s’den fazla olan kamyon, kamyonet, tanker ve bunlar tarafından çekilmesine izin verilen römorklar ile çekici türündeki taşıtlarla çekilen yarı römork veya römork türündeki taşıtlar ile bu amaçla özel donanımı bulunan diğer taşıtları,

u) Tehlike etiketi: Tehlikeli yük taşımacılığında kullanılan ambalajlardaki yüklerin, sınıf, tehlike derecesi ve muhteviyatı gibi özelliklerini ifade eden harf, rakam ve şekillerin yer aldığı etiketi,

ü) Tehlikeli madde (Tehlikeli yük): ADR Bölüm 3.2’deki tehlikeli malların listelendiği Tablo A’da yer alan maddeleri,

v) Tehlikeli madde güvenlik danışmanı: İfa edeceği görev ve nitelikleri ADR Bölüm 1.8.3’te belirtilen ve alması gereken eğitime istinaden Bakanlıkça yetkilendirilmiş gerçek kişiyi,

y) Turuncu plaka: ADR Bölüm 5.3.2.2’de tanımlanan özellikteki plakaları,

z) Tüplü gaz tankeri: Birbirine manifoldlarla bağlı ve bu araca kalıcı olarak sabitlenmiş 450 litreden fazla kapasiteli tanklardan oluşan bir aracı,

aa) UN numarası: ADR Bölüm 3.2’de Tablo A’da yer alan tehlikeli maddeleri tanımlayan dört basamaklı Birleşmiş Milletler Numarasını,

bb) Yazılı talimat: ADR Bölüm 5.4.3’te belirtildiği şekilde, taşıyıcı tarafından sürücüye verilmek üzere hazırlanan ve taşıma esnasında oluşabilecek bir kaza durumunda alınacak tedbirler ile taşınan maddelerle ilgili özelliklerin yazılı olduğu belgeyi,

cc) Yetkilendirilmiş kuruluş: TSE ISO/IEC 17020 standardına uygun dokümantasyona sahip olduğu Bakanlıkça tespit edilen ve yetkilendirilmesini müteakip bir yıl içerisinde yetki kapsamında TSE ISO/IEC 17020 standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen kuruluşu,

çç) Yükleyen: Paketli veya dökme tehlikeli maddelerin içerisinde bulunduğu ambalaj, konteyner veya portatif tankları bir aracın içine veya üzerine veya bir konteynerin içine yükleyen işletmeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Taşımacılık Faaliyetlerine İlişkin Genel Kurallar

Taşımacılık faaliyetlerinde genel kurallar

MADDE 5 – (1) Tehlikeli maddeler kamuya açık karayolunda, bu Yönetmelik ve ADR hükümlerine uygun olarak ekonomik, kontrollü, seri, güvenli, insan sağlığına zarar vermeden ve çevreye olumsuz etkisi en az olacak şekilde taşınır.

(2) ADR Bölüm 3.2 Tablo A ve Bölüm 3.3'te belirtilen taşınması yasaklanan tehlikeli maddeler taşınmaz.

(3) Tehlikeli maddelerin taşınmasında yer alan taraflar, hasar ve yaralanmaları önleyebilmek ve gerekirse bunların etkisini en aza indirebilmek için ön görülebilen risklerin yapısını ve boyutunu göz önünde bulundurarak bu Yönetmeliğe ve ADR hükümlerine uygun tedbirleri almak zorundadırlar.

(4) Tehlikeli maddelerin karayolu ile taşınmasında; ADR Bölüm 6'da tanımlanan ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluş tarafından test edilip UN Numarası verilerek sertifikalandırılmış olan ambalajların kullanılması zorunludur.

(5) Tehlikeli madde taşımacılığında ADR'de tanımlanan etiket, işaret ve turuncu plakaların kullanılması zorunludur.

Yetki belgesi sahibi olma zorunluluğu

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında taşımacılık faaliyetinde bulunacak gerçek ve tüzel kişiler, Karayolu Taşıma Yönetmeliğine göre C1, C2, K1, K2, L1, L2, R1, R2 yetki belgelerinden herhangi birine sahip olmak zorundadırlar.

(2) Kendi faaliyetleri ile ilgili olarak özmal araçlarıyla ticari olmayan taşıma yapacak kamu kurum ve kuruluşlarının; tehlikeli madde taşımaları için bu Yönetmeliğe uymak kaydı ile Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında herhangi bir yetki belgesine sahip olmaları gerekmez.

(3) Bu Yönetmelik ve ADR'ye göre tehlikeli maddelerin karayoluyla taşımacılığı alanında faaliyet gösteren; dolduran, paketleyen, yükleyen, gönderen, alıcı, boşaltan ve tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecileri, bu faaliyet alanlarından biri veya birden fazlası için Bakanlığa başvurarak Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi almaları zorunludur. Faaliyet Belgesinin düzenlenmesine ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Taşıt uygunluk belgesi ve izin alma zorunluluğu

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında taşıma yapacak yetki belgesi sahipleri ile kamu kurum ve kuruluşları, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tabloda sınıfları belirtilen tehlikeli madde ve eşyaları taşıyabilmek için söz konusu tabloda belirtilen ilgili veya yetkili mercilerden izin almak zorundadırlar. Söz konusu izinler, izin alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl geçerli olacak şekilde düzenlenir.

(2) ADR Bölüm 3.2 Tablo A'da yer alan bir kısım tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılacak taşıtlar (EX/II, EX/III, FL, OX, AT ve MEMU) ADR Bölüm 9'da belirtilen hükümlere uygun olması gerekir. Söz konusu taşıtların, Türkiye'deki ilk muayenesinde, Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurum/kuruluşça verilmiş Taşıt Uygunluk Belgesi (ADR Uygunluk Belgesi) ile belgelendirilmesi zorunludur.

(3) Bakanlık, ADR Bölüm 9'da tanımlanan taşıtların, dönemsel teknik muayenelerinin yapılması ve bunun sonucunda ADR Uygunluk Belgesinin geçerlilik süresinin uzatılmasına yönelik olarak ayrı bir düzenleme yapar.

Tehlikeli mal taşımacılığı sürücü eğitim sertifikası alma zorunluluğu

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik ve (ADR) hükümlerine uygun olarak ulusal ve uluslararası karayollarında tehlikeli yük taşımacılığı yapacak şoförlerin, Tehlikeli Mal Taşımacılığı Sürücü Eğitim Sertifikası (SRC5)/ADR Şoför Eğitim Sertifikasına sahip olmaları zorunludur.

Tehlikeli madde taşıyan araçlarda bulundurulması gerekli olan belgeler

MADDE 9 – (1) Tehlikeli madde taşıyan araçlarda aşağıdaki belgelerin bulundurulması zorunludur:

- ADR Bölüm 5.4.1'de belirtildiği şekilde düzenlenen taşıma evrakı,
- ADR Bölüm 8.2.2.8'de belirtildiği şekilde Tehlikeli Madde Taşımacılığı Sürücü Eğitim Sertifikası (SRC5),
- Araçta görevli her personel için resimli kimlik belgesi (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport),
- ADR Bölüm 5.4.3'te belirtildiği şekilde, taşımacı tarafından sürücüye verilmek üzere hazırlanan yazılı talimat,
- Birden fazla modla taşınan tehlikeli yükler için ADR Bölüm 5.4.5'teki Çok Modlu Tehlikeli Mal Taşıma Formu,
- Taşıtlar için geçerli ADR uygunluk belgesi,
- ADR'de tanımlanan Sınıf 1, Sınıf 6 ve Sınıf 7 tehlikeli yüklerin taşınmasında, bu Yönetmelik kapsamında belirlenen ilgili/yetkili mercilerden alınmış taşıma izin belgesinin fotokopisi,
- Tehlikeli madde taşımacılığı yapan taşıtlara ait Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası poliçesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşımacılık Faaliyetinde Yer Alan Tarafların Hak, Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Gönderenin yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Gönderen, taşınmak üzere sevk edilen malı ADR hükümlerine uygun bir biçimde teslim etmek zorundadır. Ayrıca gönderen;

- Tehlikeli maddelerin taşınmasının, Bakanlıktan uygun yetki belgesi almış olanlarca yapılmasını ve özel izin

gereken durumlarda bu iznin alınmış olmasını sağlamakla,

- b) Tehlikeli malların ADR hükümlerine uygun olarak sınıflandırılmış bir şekilde taşınmasını sağlamakla,
- c) Taşımacıya ADR Bölüm 5.4.3'te belirtildiği şekilde hazırlanmış yazılı talimatı ve taşıma için gerekli olan; taşıma evrakı, izinler, onaylar, bildirimler, sertifikalar ve diğer belgeleri vermekle,
- ç) Yükün yapısına ve özelliklerine uygun araç kullanılmasını sağlamakla,
- d) Taşıma şekli ve taşıma kısıtlamalarına uygun hareket etmekle,
- e) Boş durumdaki temizlenmemiş ve dezenfekte edilmemiş tankerler, mobil tanklar, tüplü gaz tankeri, çok bölmeli gaz konteyner, tank konteynerler ve taşınabilir tanklar gibi araçlar ile büyük veya küçük konteynerlerinde uygun olarak işaretlenmiş, etiketlenmiş olmasını ve boş durumdaki temizlenmemiş tankerlerin doluları kadar sızdırmaz olmasını sağlamakla,
- f) İzlenecek güzergâhlar ile ilgili gerekli bilgileri vermekle,
- g) ADR Bölüm 1.4.2.1'de yer alan diğer yükümlülükleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Paketleyenin yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Paketleyen ADR'nin;

- a) Paketleme ve birlikte paketleme ile ilgili mevzuatına ve kurallarına,
- b) Paketleri taşınmaya hazırlıyorsa, paketleri işaretleme ve etiketleme ile ilgili mevzuatına ve kurallarına,
- c) 1.4.3.2'de yer alan diğer kurallarına, uymakla yükümlüdür.

Yükleyenin yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Yükleyen;

- a) Tehlikeli maddeleri, ancak ADR hükümlerine uygun şartların sağlanmış olması halinde taşıta yüklemekle,
- b) Paketlenmiş tehlikeli maddeleri ya da temizlenmemiş boş paketleri taşımacıya verirken paketlerin zarar görüp görmediğini kontrol etmekle,
- c) Hasarlı veya sızdırma riski taşıyan ya da boş temizlenmemiş tehlikeli madde paketini hasar giderilene kadar yüklememekle,
- ç) Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve elleçlenmesi ile ilgili mevzuata ve özel kurallara uymakla,
- d) Paketler ve ekipman üzerinde bulunması gereken tehlike işaretleri ve etiketlerin bulunmasını ve bulundurulmasını sağlamakla,
- e) Tehlikeli maddeleri konteynere yükledikten sonra konteynerin gerekli tehlike işaretleri ile işaretlenmesini ve etiketlendirilmesini sağlamakla,
- f) Paketleri yüklerken, araç içinde var olan diğer yükleri de göz önüne alarak, birlikte yükleme yasaklarına ve ayrıca besin ve gıda maddelerinin ya da hayvan yemlerinin ayrı tutulması kurallarına uymakla,
- g) Taşınan tehlikeli madde, maddenin UN Numarası, taşımada kullanılan resmi adı ve eğer mümkünse paketleme grubu ile ilgili olarak sürücüyü bilgilendirmekle,
- ğ) ADR Bölüm 3.4'e göre sınırlı miktarda ambalajlanan tehlikeli maddelere ilişkin muafiyetler kapsamında taşıma yapılıyorsa; paketlerin üzerine sınırlı miktar etiketi ve UN numarasını bulundurmamakla,
- h) Tehlikeli maddeleri yükleyecek personelin bu konuda eğitim almış olmasını sağlamak ve gerektiğinde bu eğitim belgelerini ibraz etmekle,
- ı) Taşıtlara yükleme yaptığı sırada taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysilerle çalışmaya müsaade etmemekle,
- i) Araçlara yüklenecek tehlikeli maddelerin ADR Bölüm 7.5.7'de belirtilen yükleme emniyet kurallarına göre yapılmasını sağlamakla,
- j) ADR Bölüm 1.4.3.1'de yer alan hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Dolduranın yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) Dolduran;

- a) Dolum öncesinde, tankların ve gerekli ekipmanın teknik olarak eksiksiz ve taşımaya uygun olmasını sağlamakla,
- b) Tehlikeli madde taşınmasında kullanılan taşıtların, tankların ve ekipmanın test, muayene ve kontrol sürelerinin geçerliliğini kontrol etmekle,
- c) Dolumu yapılacak tehlikeli maddelere uygun olan ve bu hususta uygunluk belgesi bulunan tanklara dolum yapmakla,
- ç) Dolum esnasında birlikte yükleme kurallarına uygun hareket etmekle,
- d) Doldurulan madde için izin verilen azami doldurma oranını (doldurma derecesi) ve azami dolum hacim oranını geçmemekle,
- e) Dolumu yaptıktan sonra tankın kapak bölümlerinin sızdırmazlığını kontrol etmekle,

f) Doldurulan tehlikeli maddelerin tankın dış yüzeyine bulaşmadığını kontrol etmekle,
g) Tehlikeli maddeleri taşınması için hazırlarken, turuncu ikaz levhalarının, plakaların ya da etiketlerin tank, taşıt, tank konteyner, büyük ve küçük konteynerlerin yanı sıra tehlikeli madde paketlerinin de üzerine kurallara uygun bir biçimde takılmasını sağlamakla,

ğ) Taşıtlara dolum yaptığı sırada, taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmaya müsaade etmemekle,

h) ADR Bölüm 1.4.3.3'te yer alan diğer hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Taşımacının yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Taşımacı;

a) Taşınacak olan tehlikeli maddelerin taşınma aşamasında bu Yönetmelik hükümlerine uygun olduğunu kontrol etmekle,

b) Taşıma için gerekli olan tüm belgelerin taşıtta eksiksiz ve doğru olarak bulunmasını sağlamakla,

c) Taşıtlarda, mobil tanklarda ve yüklerde görsel olarak belirgin sızıntı, çatlak ya da eksik ekipman olmadığını kontrol etmekle,

ç) Tanker, mobil tank, tüplü gaz tankeri, çok bölmeli gaz konteyneri, hareketli tank ve tank konteynerlerin test, muayene ve kontrol sürelerinin dolup dolmadığını kontrol etmekle,

d) Taşıtların istiap hadlerine uygun olarak yüklenmesini sağlamakla,

e) Tehlike etiketlerinin ve işaretlerinin taşıtların üstüne takılmasını sağlamakla,

f) Araç sürücüsü için yazılı talimatlarda belirtilmiş olan teçhizatların araçta bulunmasını sağlamakla,

g) Taşıma belgeleri ve beraberinde bulunması gereken belgeleri incelemek ve taşıt, konteyner ve yükün bunlara uygun olmasını sağlamakla,

ğ) Tankerlerin ADR'de tanımlanmış olan amaçların dışında kullanılmasını önlemekle,

h) Sürücüye yazılı talimatları vererek okumasını ve anlamasını ve gerektiği şekilde uygulayabilmesini sağlamakla,

ı) Taşınan madde ile ilgili varsa miktar sınırlamalarına uymakla,

i) Taşınan tehlikeli maddenin özelliğine uygun ve geçerli Tehlikeli Mal Taşımacılığı Sürücü Eğitim Sertifikası (SRC5)/ADR Şoför Eğitim Sertifikasına sahip sürücüleri istihdam etmekle,

j) Yaptığı taşımalarda meydana gelen kazalarla ilgili olarak, ADR hükümlerine göre hazırlanmış bir raporun kaza tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde Bakanlığa vermekle,

k) Bu Yönetmelikte belirtilen şartlardan herhangi birinin ihlal edilmiş olduğunu tespit ederse, söz konusu ihlal giderilinceye kadar taşımayı başlatmamakla,

l) Taşıma sırasında, taşımanın güvenliğini tehlikeye sokacak bir ihlal oluşursa, trafik güvenliği, gönderilen maddenin güvenliği ve kamu güvenliği bakımından, taşımayı söz konusu ihlal ortadan kaldırılıncaya kadar, derhal durdurmakla, taşımayı ancak gerekli şartlar yerine getirildiği takdirde devam ettirmekle,

m) Yüke uygun olan tank veya konteynerlerin kullanılmasını sağlamakla,

n) Taşıtlara yükleme ve boşaltma yapıldığı sırada taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmaya müsaade etmemekle,

o) ADR Bölüm 1.4.2.2'de yer alan hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Taşıt sürücüsünün ve araçta bulunan diğer görevlilerin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Taşıt sürücüsü ve araçta bulunan diğer görevliler;

a) Yangın söndürme cihazlarının kullanımı konusunda bilgi sahibi olmakla,

b) Tehlikeli madde içeren ambalajları açmamakla,

c) Taşınabilir yanıcı aydınlatma aletleriyle ve yüzeyi metal alaşımli olan aletlerle taşıta binmemekle,

ç) Taşıtlara yükleme, doldurma ve boşaltma yapıldığı sırada taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysilerle çalışmamakla,

d) Yükleme, doldurma ve boşaltma sırasında zorunlu hallerin dışında taşıtın motorunu kapalı tutmakla,

e) Tehlikeli madde yüklü taşıtı park halinde iken el frenini çekili vaziyette bulundurmamakla,

f) Tehlikeli madde yüklü taşıt ve tanklar üzerinde bulundurulması zorunlu etiket, levha ve turuncu plakaların takılmasını ve usulüne uygun boşaltılarak temizlenmiş olan araçların üzerinden bu etiket, levha ve turuncu plakaların çıkarılmasını sağlamakla,

g) Ambalajı hasar görmüş olan paketleri taşımamakla,

ğ) Tehlikeli madde sızıntısı olması veya böyle bir ihtimalin bulunması durumunda, taşıma yapmamakla,

h) Tehlikeli madde yüklü veya tehlikeli maddeyi boşalttığı halde temizlenmemiş taşıtları, doldurma ve

boşaltma süresi dışında, meskûn mahallerde park etmemekle,

1) Karayolunun kullanımıyla ilgili yasak ve sınırlamalara uymakla,

i) Taşıtın istiap haddine uygun yüklendiğini kontrol etmek ve istiap haddinin üstünde yüklenmiş olan taşıtı kullanmamakla,

j) Dolumu kendisi yapıyorsa 13 üncü maddede belirtilen yükümlülükleri üstlenmekle,

k) Tankların kullanımı, motorun çalıştırılması ve özel sınıf veya maddelere ilişkin ek gereklilikler ile ilgili ADR hükümlerine uymakla,

l) Tehlike anında yazılı talimatlarda belirtilen tedbirleri almakla,

m) Taşınmakta olan tehlikeli maddeler, özellikle herhangi bir kaza veya uygunsuzluk durumunda, üçüncü kişiler için risk teşkil ediyorsa ve söz konusu risk hemen ortadan kaldırılamıyor ise bu tehlikeli durumun gerçekleştiği bölgeye en yakın yetkili makamlara ulaşarak gerekli olan tüm bilgileri iletmekle veya iletilmesini sağlamakla,

n) Taşıma sırasında gerekli belgeleri ve ekipmanı yanında bulundurmamakla,

o) Tünel, tüp geçit ve köprü geçişlerinde trafiğin durması halinde, ikaz ışıklarını yakmak, taşıtın ön ve arkasındaki taşıtlarla olan güvenlik mesafesine dikkat etmek ve motoru kapatmakla,

ö) Boşaltım alanında güvenlik önlemlerinin tam olarak alınmış olduğunu ve boşaltma işleminde kullanılan donanımın düzgün olarak çalışıyor olduğunu kontrol etmekle, yükümlüdürler.

Alıcının yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Alıcı;

a) Yükün teslim alınmasına engel bir durum olmadıkça yükün kabulünü ertelememekle,

b) Kullanılan taşıt ve konteynerlerin boşaltıldıktan sonra öngörülen fiziksel ve kimyasal temizlik işlemlerinin ADR hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini, bu işlemlerden sonra aracın üzerindeki tehlike işaretlerinin çıkartılmasını ve boşaltma, temizleme, zehirden arındırma gibi işlerde diğer kişilerin hizmetlerinden yararlanıyorsa, ADR hükümlerine uygun tedbirlerin alınmasını sağlamakla,

c) Konteyner kullanılması durumunda, ADR hükümlerinin ihlal edildiğinin tespit edilmesi halinde, ihlal durumu düzeltilmeden konteyneri taşıyıcıya teslim etmemekle,

ç) Boşaltım alanında güvenlik önlemlerinin tam olarak alınmış olmasını sağlamakla ve boşaltma işleminde kullanılan donanımın düzgün olarak çalıştığını kontrol etmekle,

d) Taşıtlardan boşaltma yapıldığı sırada taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliklere sahip giysiler ile çalışmaya müsaade etmemekle,

e) ADR Bölüm 1.4.2.3'te yer alan diğer hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Boşaltanın yükümlülükleri

MADDE 17 – (1) Boşaltan;

a) Boşaltma öncesinde paket, konteyner, tank veya araç bilgileri ile sevkiyat belgelerinde yer alan ilgili bilgileri karşılaştırarak doğru yükün boşaltılacağını tespit etmekle,

b) Boşaltma öncesinde ve sırasında pakette, tankta, araçta veya konteynerde boşaltma işlemini tehlikeye sokacak ölçüde bir tahribatın olup olmadığını kontrol etmekle,

c) Bu maddenin (b) bendinde belirtilen olumsuz bir durumun tespiti halinde, gerekli önlemler alınmaya kadar boşaltma işlemine ara vermekle,

ç) Tank, taşıt ve konteynerin boşaltılması sırasında;

1) Boşaltma işlemi esnasında tankın, taşıtın veya konteynerin dışına bulaşan tehlikeli artıklardan arındırılmasını sağlamakla,

2) Vana ve kontrol kapaklarının güvenli bir şekilde kapatılmasını hemen sağlamakla.

d) Taşımayı gerçekleştiren taşıt veya konteynerin ADR'de öngörülen temizleme ve arındırma işlemlerinin yapılmasını sağlamakla,

e) Tehlikeli maddelerin taşınmasını takiben konteynerin tamamen boşaltılmış, temizlenmiş, arındırılmış olması durumunda, ADR Bölüm 5.3 kapsamındaki tehlike işaretlerini konteynerin üzerinden kaldırmakla,

f) Boşaltma işlemi devam ederken taşıtların yakın çevresinde ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmaya müsaade etmemekle,

g) Paket, tank, taşıt veya konteynerin boşaltılması sırasında diğer üçüncü kişilerden hizmet alınması durumunda, bu işlemi gerçekleştiren kişiler tarafından boşaltma öncesinde, sırasında ve sonrasında ADR gereklerine uygun tedbirlerin alındığını kontrol etmekle,

ğ) ADR Bölüm 1.4.3.7'de yer alan hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

Tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecisinin yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecisi;

- a) Tank-konteynerler veya taşınabilir tankların testlerinin ve işletmelerinin ADR'nin ilgili hükümlerine uygunluğunu sağlamakla,
- b) Tank-konteynerler veya taşınabilir tankların yapı ve ekipmanlarının özel olarak, ADR hükümlerine uygun olmasını sağlamakla,
- c) Boşaltılmış tank ya da tank konteynerlerinin kullanıma tekrar sunulmadan, temizlenmesini ve hasarlı olmamasını sağlamakla,
- ç) Gerekli belgeleri bulundurmakla ve taşımacıya vermekle,
- d) ADR Bölüm 1.4.3.4'te yer alan diğer hükümleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Muafiyet ve Özel İzin Verilecek Haller

Muafiyet ve özel izin verilecek haller

MADDE 19 – (1) Bakanlık, tehlikeli maddelerin karayoluyla taşımacılığında ilişkin olarak aşağıda belirtilen esaslar dahilinde; ADR ve bu Yönetmelik hükümlerinin bir kısmıyla ilgili muafiyet ve/veya özel izin verebilir.

a) Teknik gelişmeler nedeniyle taşınmasının ADR ve bu Yönetmelik kapsamı dışına çıkarılması gerektiğinin belgelenmesine bağlı olarak, bir tehlikeli maddenin taşınmasının talep edilmesi,

b) Gelişmiş teknolojilerle üretilen ve tehlikeli madde özelliği ihtiva eden yeni ürünlerin, UN numarası alma ve ADR'nin ilgili bölümüne dâhil edilme sürecinde, güvenlik tedbirleri alınmak suretiyle taşınmasının talep edilmesi.

(2) Muafiyet veya özel izin verilebilmesi için başvuru sahibi, güvenlik danışmanı tarafından hazırlanmış tehlikeli madde taşınması sırasında alınması gereken güvenlik tedbirlerini içeren bir raporu ibraz etmek zorundadır. Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen durumlarda, güvenlik danışmanı tarafından hazırlanan raporda aynı zamanda oluşabilecek riskler de belirtilir ve muafiyet veya özel iznin neden gerekli olduğu gerekçelerle açıklanır. Bakanlık başvuru sahibinden daha kapsamlı rapor sunmasını isteyebilir.

(3) Bakanlık tarafından birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bir ürün için tanınan muafiyet, en fazla beş yıl süre ile geçerlidir. Bu beş yıllık süre içinde muafiyet tanınan ürünlerin ADR'nin ilgili bölümlerine eklenmesi veya ilgili bölümlerinden çıkarılması gerekir. Ancak, Bakanlık bu sürenin uzatılmasını talep edenlerden, söz konusu muafiyetin ADR'ye eklenmesinin veya ADR'den çıkarılmasının bu süre içerisinde sağlanamamasının haklı ve makul gerekçelerini gösteren belgelerin sunulmasına bağlı olarak bu beş yıllık süreye ilave olarak en çok bir yıllık ek süre verebilir.

(4) Bakanlık, kamu menfaati veya kamu güvenliğinin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili ve yetkili mercilerin talebi üzerine, ADR ve bu Yönetmelik hükümleri ile ilgili olarak muafiyet veya özel izin tanıyabilir.

(5) ADR Bölüm 1.1.3, Bölüm 3.4 ve Bölüm 3.5 kapsamında karayoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığında ADR'de belirtilen hükümler uygulanır, ayrıca Bakanlık izni aranmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Araçlar İçin İzlenecek Güzergâhlar ve Park Yerleri

Güzergâhlar ve park yerleri

MADDE 20 – (1) Tehlikeli madde yüklü taşıtların izleyeceği güzergâhlar ve park yerleri;

- a) Şehirlerarası yollarda Karayolları Genel Müdürlüğüne,
- b) Büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanı içerisinde ulaşım koordinasyon merkezlerince,
- c) İl ve ilçe belediye sınırları ve mücavir alanı içerisinde il/ilçe trafik komisyonlarıncı,
- ç) Diğer yerlerde ilgili kaymakamlıklarca, tespit edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tehlikeli Maddelerin Taşınmasında Özel Kurallar

Tehlikeli maddelerin taşınmasında özel kurallar

MADDE 21 – (1) Tehlikeli madde taşımalarında ADR'nin yanı sıra aşağıdaki hükümlere de uyulması zorunludur.

a) Patlayıcı madde ve gaz yüklü taşıtların, Türk boğazları bölgesindeki köprü ve tüp geçitlerden geçişlerine, ilgili valiliklerce, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görüşü dikkate alınarak belirlenen usul ve esaslar dâhilinde izin verilir.

b) Karayolları üzerindeki tünellere ilişkin tünel kategorilerinin, ADR'ye uygun olarak belirlenmesi ve işaretlenmesi Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yapılır. Karayolları üzerindeki tünellerden tehlikeli madde taşıyan araçların geçişlerine ilişkin hususlar Bakanlık tarafından belirlenir.

c) Karayolu üzerindeki tünel geçişlerinde, bir taşıtta birden fazla farklı sınıfta tehlikeli madde taşıyor ise, bu tehlikeli maddelerden en yüksek tünel sınırlama koduna sahip tehlikeli madde sınıfının tünel kodu dikkate alınır.

ç) Patlayıcı madde taşıyan taşıtların otoyol, çevreyolu, devlet yolu veya yetkili merciler tarafından belirlenmiş güzergâhlar dışında meskûn mahaller içerisinde seyretmesine izin verilmez. Bu taşıtların; meskûn mahaller

içerisindeki boşaltma noktalarına gitmesine trafik polisi veya zabıtası nezaretinde izin verilebilir.

d) Tehlikeli madde yüklü veya bu yükleri boşaltılmış ancak usulüne uygun şekilde temizlenmemiş taşıtların meskûn mahallerde yükleme ve boşaltma süreleri hariç 20 nci maddede belirtilen park yerleri dışındaki alanlara park etmeleri yasaktır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim

Denetim yetkisi ve kullanımı

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan faaliyetler Bakanlık denetimine tabidir.

(2) Bakanlık yapacağı denetimleri, kendi personelinin yanı sıra, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesine göre bu Yönetmelik ile yetkilendirilen kurum veya kuruluş personeli aracılığı ile de yapar veya yaptırır.

(3) Yetkili kılınan kurum ve kuruluşlar Kanun, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Yönetmeliğin kendilerine yüklediği görev ve yetkileri yerine getirir ve kullanırlar.

(4) Denetimle ilgili diğer mevzuat hükümleri saklıdır.

Denetimle görevli ve yetkili kurum ve kuruluşlar

MADDE 23 – (1) Bakanlık, Valilikler (kolluk kuvvetleri), Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarındaki birimleri ve Belediye Başkanlıklarının denetimden sorumlu zabıta birimleri bu Yönetmelik kapsamındaki tehlikeli madde taşımaları konusunda denetimle görevli ve yetkilidirler.

(2) Denetim yapmakla görevlendirilenler; Kanun, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, bu Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat esaslarına göre denetim görevlerini yerine getirmekle ve denetimler sırasında tespit ettikleri kusur ve ihlaller için tutanak düzenlemekle yükümlüdürler.

(3) Bakanlık, uyarılmasına rağmen denetim görevini aksatanları ilgili ve yetkili mercilere bildirir.

(4) Denetimle görevlendirilecek personelde en az lise veya dengi okul mezunu olma şartı aranır.

(5) Bakanlık denetimlerde uygulanacak usul ve esasları ADR Bölüm 1.8 ve ilgili AB mevzuatını dikkate alarak düzenler.

Yol kenarı denetimi

MADDE 24 – (1) Bakanlık, görev ve yetkileri kapsamında, trafikte seyreden taşıtların kontrolleri için karayolları kenarlarında tesis edilen sabit veya mobil denetim istasyonlarında tehlikeli madde taşıyan taşıtların denetimini yapar. Tehlikeli madde taşıyan taşıtların denetimleri ayrıca; 23 üncü maddede belirtilen kurumlardan karayolunda denetim yapma yetkisi bulunan diğer kamu kurum ve kuruluşlarına mensup personel tarafından da yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Cezaların Uygulanmasına İlişkin Kurallar

Tutanakları düzenlemeye görevli ve yetkili kılınanlar

MADDE 25 – (1) İdari para cezası karar tutanağı ve ihlal tespit tutanağı düzenlemeye yetkili ve görevli personel aşağıda belirtilmiştir:

a) Yetkilendirilmiş Bakanlık personeli,

b) Trafik polisi,

c) Trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde rütbeli jandarma personeli,

ç) Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarında görev yapan Gümrük Muhafaza ve Gümrük Muayene Memurları ile bunların amirleri,

d) Belediye Başkanlıklarının denetimden sorumlu zabıtalı.

Tutanakların düzenlenmesi

MADDE 26 – (1) Kanunda, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen ve bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uymayanlar hakkında, 25 inci maddede belirtilen personel tarafından, “Karayolu Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Karar Tutanağı” ve/veya “655 sayılı KHK İdari Para Cezası Karar Tutanağı” ile “İhlal Tespit Tutanağı” düzenlenir.

(2) Tutanaklar; uyarı ile ilgili olanlar için “İhlal Tespit Tutanağı”, para cezaları için “Karayolu Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Karar Tutanağı” ve/veya “655 sayılı KHK İdari Para Cezası Karar Tutanağı” olmak üzere iki şekilde düzenlenir.

Tutanak düzenleyenler ile bağlı oldukları kurum ve kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 27 – (1) Tutanak düzenleyenler, tutanaklarla ilgili olarak aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdürler.

a) Tutanaklara, bağlı olduğu kurumun veya birimin adı bulunan kaşe veya damgayı basmak veya bu kurumun veya birimin adını yazmak,

b) Tutanaklara, kendi adını, soyadını, görev unvanını ve sicil numarasını yazarak veya bu bilgiler bulunan kaşe

veya damgayı her nüshasına basarak imza etmek,

c) Tutanakları, tebliğ yerine geçmek üzere, hakkında işlem yapılana veya temsilcisine imza ettirmek ve bir nüshasını vermek,

ç) Tutanakları imza etmekten kaçınanlar için "imza etmedi" kaydı koymak,

d) Zorunlu hallerde resmi ve özel kurum veya kuruluşların sorumluları için "gıyabında" yazarak kayıt koymak,

e) Tutanakları bağlı bulunduğu kurum ve kuruluşa düzenlendiği andan itibaren kırk sekiz saat içerisinde teslim etmek.

(2) Tutanak düzenleyenlerin bağlı olduğu kurum ve kuruluşlar; tutanaklarla ilgili olarak aşağıdaki işlemleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

a) İdari para cezası karar tutanakları, kararın kesinleşmesini takip eden yedi iş günü içinde takip ve tahsil edilmek üzere borçlunun ikametgâhının, tüzel kişilerin kanuni ikametgâhının veya iş merkezlerinin bulunduğu yerdeki vergi dairesine, birden fazla vergi dairesi bulunması halinde süresiz vergileri tahsil ile görevli vergi dairelerine gönderilir.

b) Tutanakların birer örneği değerlendirme için Bakanlığa gönderilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yaptırımlar

İdari para cezası

MADDE 28 – (1) 7 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere Kanununun 26 ncı maddesinin (b) bendine göre beşyüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır ve söz konusu ihlal giderilinceye kadar taşıt güvenli bir alana park ettirilir ve taşımanın devamına izin verilmez.

(2) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (i) bendine aykırı hareket eden taşımacıya, Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre beşyüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(3) 8 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket eden sürücülere, Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (l) bendine göre ikiyüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(4) Aşağıda yer alan ihlallere, 655 sayılı KHK'nin 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine göre;

a) 5 inci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden göndericiye, bin Türk Lirası,

b) 5 inci maddenin beşinci fıkrasına aykırı hareket eden göndericiye bin Türk Lirası, taşıyıcıya beşyüz Türk Lirası ve taşıt üzerindeki işaretleme eksiklikleri için sürücüye yüz Türk Lirası,

c) 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasına göre "Faaliyet Belgesi" almadan faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilere, bin Türk Lirası,

ç) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine aykırı hareket eden göndericiye, beşyüz Türk Lirası,

d) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendine aykırı hareket eden; gönderene ikiyüzelli Türk Lirası, taşımacıya ikiyüzelli Türk Lirası, sürücüye elli Türk Lirası,

e) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (e) bendine aykırı hareket eden taşımacıya bin Türk Lirası,

f) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (f) bendine aykırı hareket eden sürücüye elli Türk Lirası,

g) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) bendine aykırı hareket eden taşımacıya beşyüz Türk Lirası,

ğ) 33 üncü maddeye aykırı hareket ederek tehlikeli madde güvenlik danışmanı çalıştırmayan işletmelere bin Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

(5) Bu maddede belirtilen idari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/11/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

İdari para cezası uygulanması ve diğer yaptırımlar

MADDE 29 – (1) Eylemin başka bir suç teşkil etmesi halinde, 28 inci maddede belirtilen idari para cezası, diğer kanunlardaki suçların takibine ve cezaların uygulanmasına, Kanunda ve bu Yönetmelikte düzenlenen uyarma, geçici durdurma ve iptal gibi idari müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Uyarmalar

MADDE 30 – (1) Bakanlıkça bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilen; gönderen, taşımacı, alıcı, yükleyen, paketleyen, boşaltan, dolduran, taşıt sürücüsü ve tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecilerine ilişkin olarak;

a) 10 uncu maddeye aykırı hareket eden gönderene, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

b) 11 inci maddeye aykırı hareket eden paketleyene, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

c) 12 nci maddeye aykırı hareket eden yükleyene, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

ç) 13 üncü maddeye aykırı hareket eden doldurana, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

d) 14 üncü maddeye aykırı hareket eden taşımacıya, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

e) 15 inci maddeye aykırı hareket eden sürücüye, maddede ihlal ettiği her bir bent için 2 uyarma,

f) 16 ncı maddeye aykırı hareket eden alıcıya, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

g) 17 nci maddeye aykırı hareket eden boşaltana, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma,

ğ) 18 inci maddeye aykırı hareket eden tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecisine, maddede ihlal ettiği her bir bent için 3 uyarma, verilir.

(2) Uyarıların verilmiş tarihinden itibaren ilgilinin doksan gün içerisinde Bakanlığa yazılı başvuruda bulunarak, verilen uyarıların paraya çevrilebilmesi için her uyarıya yetmişdokuz Türk Lirası olmak üzere yetkili saymanlığa ödemede bulunduğunu bildirmesi ve bunu belgelemesi halinde uyarılar kaldırılır. Bu doksan günlük süre içinde müracaat edilerek paraya çevrilmeyen uyarılar kaldırılmaz.

(3) Bu ücret, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

(4) Bu Yönetmeliğe göre kaldırılmayan uyarıların toplam sayısı elliye ulaşanların faaliyetleri 31 inci maddeye göre durdurulur. Yapılan bütün faaliyet durdurma işlemleri, faaliyet durdurma işleminin ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren otuz gün sonra yürürlüğe girer.

Faaliyet durdurma

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmeliğe göre verilen ve 30 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre kaldırılmayan uyarıların toplam sayısı elliye ulaşan; gönderenlerin, paketleyenlerin, yükleyenlerin, dolduranların, boşaltanların, alıcıların ve tank-konteyner/taşınabilir tank işletmecilerinin faaliyetleri, Bakanlığın ilgili valiliğe yazdığı bildirimden ulaştığı tarihten itibaren en geç yirmi gün içinde valilikçe otuz gün süreyle durdurulur.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasına göre faaliyeti durdurulanlar, faaliyet durdurma işleminin kesinleşmesinden sonra ödemede bulunmak istemeleri halinde, her uyarı için iki katı ücret alınarak uyarılar kaldırılır ve faaliyet durdurma işlemi uygulanmaz.

(3) Bu Yönetmeliğe göre verilen ve 30 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre kaldırılmayan uyarıların toplam sayısı elliye ulaşan sürücülerin ADR Sürücü Eğitim Sertifikası (SRC5) en geç yirmi gün içinde Bakanlıkça otuz gün süreyle geri alınır. Bu durumdaki sürücülerin ADR Sürücü Eğitim Sertifikasını verilen sürede Bakanlığa teslim etmemeleri halinde, söz konusu belgeleri iptal edilir ve bir yıl geçmedikçe yenisi düzenlenmez.

ONUNCU BÖLÜM

Yetkilendirme, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı, Eğitim ve Uygulamadan Sorumlu Kurumlar

Yetkilendirme

MADDE 32 – (1) Bakanlık, gerektiğinde teknik ve idari kapasite, teşkilat imkânları, hizmetin hızlı/etkin/yaygın olarak üretilmesi ilkelerini gözeterek, Bakanlığın bu Yönetmelik kapsamında yerine getirmekle yükümlü olduğu iş ve işlemlerin bir kısmını aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütmek üzere; kamu kurum/kuruluşlarını, üniversiteleri, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamına giren birlik ve odalar ile TÜRKAK tarafından TSE ISO/IEC 17020 standardına göre muayene kuruluşu olarak akredite edilen ve Bakanlık tarafından tasnif kuruluşu olarak yetkilendirilen ve yetkilendirildikleri Birleşmiş Milletlerin ilgili örgütleri tarafından ilan edilen kuruluşları yetkilendirebilir.

a) Yetkilendirme, düzenlenecek bir protokol/sözleşme ile yapılır. Bu protokol/sözleşmede yetkilendirmenin konusu, süresi ve mutabakata varılan hususlar açıkça belirtilir.

b) Yetkilendirme, yetkilendirmenin konusu ve niteliği gözetilmek suretiyle en az 1 yıl en fazla 5 yıl süreyle yapılabilir. Yetkilendirme, süresinin sonunda yenilenebilir.

c) Bakanlık, yetkilendirmenin konusuna, niteliğine ve özelliğine göre aynı konuda birden fazla kamu kurum/kuruluşu, üniversite veya muayene kuruluşunu yetkilendirebilir.

ç) Yetkilendirme kapsamında üretilecek hizmetler için alınacak/ödenecek ücretler Bakanlık tarafından onaylanır.

d) Yetkilendirilmiş olanlar ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymakla yükümlüdürler. Bakanlık, yetkilendirmenin kullanımı ile ilgili olarak gerektiğinde her türlü denetimi yapar.

e) Yetkilendirilmiş olanların ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymaması halinde yapılmış olan yetkilendirme, Bakanlık tarafından iptal edilir.

f) Yetkilendirme, Bakanlığın bu konudaki görev, sorumluluk ve yetkisini ortadan kaldırmaz.

Tehlikeli madde güvenlik danışmanı

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri gerçekleştiren işletmelerin, ADR Bölüm 1.8.3'te yer alan hükümlere göre tehlikeli madde güvenlik danışmanı istihdam etmesi veya tehlikeli madde güvenlik danışmanından hizmet alması zorunludur. Tehlikeli madde güvenlik danışmanı eğitimi, sınavı, yetkilendirilmesi, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Eğitim

MADDE 34 – (1) Tehlikeli maddelerin taşınması için gerekli olan eğitimler, 3/9/2004 tarihli ve 25572 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği ile Bakanlıkça belirlenen mevzuat kapsamında gerçekleştirilir.

Uygulamadan sorumlu kurumlar ve sorumlu oldukları alanlar

MADDE 35 – (1) ADR’de yer alan ancak Bakanlık dışında diğer kamu kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanında olan tehlikeli maddelerle ilgili olarak düzenlemeden veya uygulamadan sorumlu diğer kurumlar, ilgili tarafların görüşleri alındıktan sonra Bakanlıkça belirlenir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tehlikeli maddelerin taşınmasında sigorta yaptırma zorunluluğu

MADDE 36 – (1) Yetki belgesi sahipleri tehlikeli madde taşıyan taşıtlarına, Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmak zorundadır.

Sigortasız taşıma yapılamayacağı

MADDE 37 – (1) Taşıt belgelerinde kayıtlı özmal ve sözleşmeli tüm taşıtlar için Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmayan yetki belgesi sahipleri, tehlikeli madde taşımacılığı yapamaz.

(2) Denetimler sırasında birinci fıkrada belirtilen sigortanın yapılmadığı tespit edilirse, taşımanın başlamış olması halinde, taşımanın devamına en yakın yerleşim noktasına kadar izin verilir.

Güncelleme

MADDE 38 – (1) Bu Yönetmelik, başta ADR’nin son ekleri olmak üzere ilgili uluslararası anlaşmalar ve standartlardaki değişimler dikkate alınarak güncel tutulur.

İstatistik

MADDE 39 – (1) Bakanlık, tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerinin genel seyrinin tespiti ve politika oluşturulması bakımından bu faaliyetlere ilişkin istatistikler oluşturur.

(2) Taşımacılık yetki belgesi sahipleri, faaliyet raporlarını Bakanlıkça belirlenen usule göre göndermek zorundadır.

Uzaktan takip

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki tehlikeli maddelerin, insan sağlığı ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve emniyetli bir şekilde karayoluyla taşınmasını sağlamak ve bu taşıtların karışabileceği muhtemel kazalara erken müdahale edebilmek, patlayıcı madde trafiğini takip edebilmek ve patlayıcının kaçacağı çıkarılmasını önlemek amacıyla, gerektiğinde uzaktan takip sisteminin kullanılması zorunlu kılınabilir.

Diğer hükümler

MADDE 41 – (1) Tehlikeli madde taşıyan bir karayolu taşıtının, taşıma zinciri içinde kalkış ve varış noktaları arasında denizyolu, iç su yolu veya demir yolunu kullanması halinde; taşımacı kısmen kullandığı bu diğer taşıma türlerinin kullanımı esnasında o türe ait tehlikeli madde taşımacılığı mevzuatına uymak zorundadır.

Uygunluk Belgesi olmadan faaliyette bulunan taşıtlar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) ADR Bölüm 3.2 Tablo A’da yer alan tehlikeli maddelerin yurt içindeki taşınmasında kullanılan ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte trafik siciline tescilli ve Taşıt Uygunluk Belgesi/ADR Uygunluk Belgesi olmadan faaliyette bulunan taşıtlardan;

- 2006-2013 model taşıtlar 31/12/2014 tarihine kadar,
- 1996-2005 model taşıtlar 31/12/2015 tarihine kadar,
- 1986-1995 model taşıtlar 31/12/2016 tarihine kadar,
- 1985 model ve öncesi taşıtlar 31/12/2017 tarihine kadar,

Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara göre Bakanlıktan veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurum/kuruluştan taşıt uygunluk belgesini almak zorundadırlar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen takvime uygun olarak taşıt uygunluk belgesi almayan taşıtlara 28 inci maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendine göre idari para cezası uygulanır.

Mevcut taşınabilir basınçlı ekipmanlar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuata göre imal edilmiş olan ve ADR Bölüm 3.2 Tablo A’da yer alan Sınıf 2 gazların karayoluyla taşınmasında kullanılan taşınabilir basınçlı ekipmanların, dönemsel muayeneleri, ara muayene ve istisnai kontrollerinin ilgili mevzuata uygun bir şekilde ve ilgili mevzuatta tanımlanan yetkili kişilerce yapılması ve bu kontrol ve denetimlere göre elverişli olması halinde bunların kullanımına müsaade edilir.

Faaliyet belgesinin aranması

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 6 ncı maddenin 3 üçüncü fıkrasında yer alan gerçek veya tüzel kişilerden Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi 1/9/2014 tarihine kadar aranmaz. Bu tarihten sonra Faaliyet Belgesi olmayanların faaliyetlerine müsaade edilmez.

Tehlikeli madde güvenlik danışmanı istihdam etme

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 33 üncü maddede yer alan tehlikeli madde güvenlik danışmanı istihdam etme veya tehlikeli madde güvenlik danışmanından hizmet alma zorunluluğu 1/9/2014 tarihine kadar aranmaz.

Tünel kategorilerinin belirlenmesi ve işaretlenmesi

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Karayolları Genel Müdürlüğüne, karayolları üzerindeki tünellere ilişkin tünel

kategoriilerinin ADR'ye uygun olarak belirlenmesi ve işaretlenmesi 31/12/2014 tarihine kadar tamamlanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 42 – (1) 31/3/2007 tarihli ve 26479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yürütür.

EK-1

İZİN ALINMASI ZORUNLU OLAN TEHLİKELİ MADDE SINIFI

İzin Alınması Gereken Tehlikeli Madde Sınıfı	İzin Alınması Gereken İlgili/Yetkili Mercî
ADR'de yer alan Sınıf 1'deki maddeler	İçişleri Bakanlığı
ADR'de yer alan Sınıf 6'daki maddeler	Sağlık Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
ADR'de yer alan Sınıf 7'deki maddeler	Enerji ve Tabii Kay. Bakanlığı (TAEK)